

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje Ranka Ostojića, u vezi s Reverzibilnom hidroelektranom Vrdovo
- odgovor Vlade

Zastupnik u Hrvatskome saboru, Ranko Ostojić, postavio je, sukladno sa člankom 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), zastupničko pitanje u vezi s Reverzibilnom hidroelektranom Vrdovo.

Na navedeno zastupničko pitanje, Vlada Republike Hrvatske daje sljedeći odgovor:

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike provelo je postupak procjene utjecaja na okoliš reverzibilne hidroelektrane Vrdovo (u daljnjem tekstu: RHE Vrdovo), Splitsko-dalmatinska županija, te donijelo Rješenje (klase: UP/I 351-03/16-02/30, urbroja: 517-06-2-1-2-17-21 od 16. listopada 2017. godine) da je zahvat prihvatljiv za okoliš i ekološku mrežu, uz primjenu propisanih mjera zaštite okoliša i ekološke mreže i programa praćenja stanja okoliša. Navedeno rješenje javno je dostupno na službenim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Tijekom postupka procjene utjecaja na okoliš prepoznaje se, opisuje i ocjenjuje, na prikladan način, utjecaj zahvata na okoliš, tako da se utvrđuje mogući izravni i neizravni utjecaj zahvata na: tlo, vodu, more, zrak, šumu, klimu, ljude, biljni i životinjski svijet, prirodne vrijednosti, krajobraz, materijalnu imovinu, kulturnu baštinu, uzimajući u obzir njihove međuodnose. Procjena utjecaja zahvata na okoliš provodi se temeljem Studije o utjecaju na okoliš. Studija je stručna podloga koja obuhvaća sve potrebne podatke, dokumentaciju, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku, prijedlog ocjene prihvatljivosti zahvata i mjere zaštite okoliša u odnosu na zahvat te po potrebi, program praćenja stanja okoliša.

Studijom utjecaja na okoliš RHE Vrdovo, Splitsko-dalmatinska županija, sagledan je utjecaj na kvalitetu zraka, vode, tlo, biološku raznolikost, spelološke objekte, zdravlje stanovnika, krajobraz, kulturno-povijesnu baštinu, infrastrukturu, gospodarske djelatnosti, energetiku, namjenu i korištenje prostora, socijalno-ekonomski utjecaj, utjecaj od buke i svjetlosnog onečišćenja, utjecaj na zaštićena područja i utjecaj u slučaju mogućeg akcidenta. Nadalje, Studijom su predložene mjere zaštite okoliša za sljedeće sastavnice i opterećenja okoliša: zrak, vode, tlo, biološku raznolikost, ekološku mrežu, kulturno-povijesnu baštinu, krajobraz, naselja i stanovništvo, gospodarske djelatnosti, šumarstvo, lovstvo, prometnu infrastrukturu, otpad, buku, svjetlosno onečišćenje, sprečavanje i ublažavanje posljedica mogućih velikih nezgoda, mjere nakon prestanka korištenja elektrane, kao i program praćenja stanja voda, zraka, biološke raznolikosti, buke, praćenja stanja/potencijala voda u akumulaciji Peruća. Mjere i program praćenja su nakon provedenog postupka procjene propisani i Rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš i ekološku mrežu. Predmetne mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša su jedan od posebnih uvjeta za potrebe lokacijske dozvole, dok se provjera načina na koji su iste ugrađene u glavne projekte provodi prije izdavanja građevinske dozvole kroz potvrdu nadležnog tijela na glavni projekt.

Nadalje, u skladu s Pravilnikom o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (Narodne novine, br. 88/15, 114/15), Hrvatska energetska regulatorna agencija može privremeno oduzeti dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti ako energetski subjekt prestane ispunjavati uvjet tehničke kvalificiranosti, stručne osposobljenosti, financijske kvalificiranosti ili druge uvjete na temelju kojih je izdana dozvola za obavljanje energetske djelatnosti, ako ne obavlja energetske djelatnosti za koju je ishodio dozvolu na način propisan zakonom i podzakonskim propisima ili ako u razdoblju od tri uzastopna mjeseca ne ispunjava pravodobno svoje obveze prema drugim energetske subjektima, koji obavljaju svoju djelatnost kao javnu uslugu te ako nadležna inspekcija utvrdi sigurnosne nedostatke objekata, uređaja, mreže odnosno sustava i o tome obavijesti Hrvatsku energetske regulatornu agenciju.

Pogrešna je premisa da bi hidroelektrana imala mogućnost kontrole stabilnosti mreže izgrađenih i budućih vjetroelektrana (VE) i sunčanih elektrana (SE), jer bi se ista kao i sve druge proizvodne jedinice morala ponašati u skladu s Mrežnim pravilima - podzakonskim tehničkim okvirima koja su u nadležnosti Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.o.o. (HOPS-a) koja striktno određuju pravila ponašanja neovisno o vlasništvu pojedine proizvodne jedinice. Sama bi reverzibilna hidroelektrana imala određeni utjecaj na tržišne prilike no taj utjecaj nije relevantan za nacionalnu sigurnost ili stabilnost elektroenergetskog sustava (u daljnjem tekstu: EES) Republike Hrvatske. Novi objekt ovakvog tipa, bez obzira na vlasništvo, može biti u tehničkom smislu samo doprinos pogonu EES-a bez ikakve realne bojazni ugroze stabilnosti Dalmacije ili bilo kojeg drugog dijela EES-a.

Nadalje, što se tiče utjecaja na vode, u već spomenutom postupku procjene utjecaja na okoliš razmatran je, između ostalog, utjecaj ovog zahvata na stanje podzemnih i površinskih voda i vodnog okoliša vezanog za površinske vode.

Glavni objekti te planirane hidroelektrane su: Gornji i donji bazen, dovodno-odvodni tuneli kao i niz pojedinačnih građevina koje će zajedno s bazenima činiti funkcionalnu cjelinu odnosno buduće postrojenje. Donji bazen je postojeće akumulacijsko jezero Peruća, a gornji kompenzacijski bazen se planira izgraditi na platou Ravnog Vrdova na način da se izvedu dvije nasute brane koje će omogućiti formiranje gornje akumulacije.

Tijekom postupka utvrđeni su određeni utjecaji u pogledu nastanka morfoloških promjena radi izgradnje gornjeg kompenzacijskog bazena koji nisu ocijenjeni kao značajni u opsegu koji bi taj zahvat činio neprihvatljivim te je planirani zahvat u konačnici ocijenjen prihvatljivim za okoliš.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, sukladno svojoj nadležnosti, i u ovom slučaju, osobito vodi računa o mogućim negativnim utjecajima planiranih zahvata u prostoru i ima zakonom propisane instrumente kako bi se kroz postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš isti realno procijenili i kako bi se u vezi s tim utjecajima donijele odgovarajuće odluke.

Članak 160. Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 1/03) propisuje : „Program korištenja hidroenergije koji se zasniva na vodnom sustavu rijeke Cetine gotovo je u cijelosti iskorišten u smislu proizvodnje električne energije. Mogućnost dodatnog iskorištenja hidropotencijala Županije određuje se mogućnošću izgradnje ograničenog broja malih hidroelektrana, koje ne smiju imati utjecaj na ukupni režim vodotoka.

Zbog izuzetnog značaja vode kao resursa, te moguće promjene režima voda u vodotocima, utjecaja na floru i faunu, izrada prethodnih poslova na izgradnji malih hidroelektrana mora podrazumijevati i izradu Studije o utjecaju promjene režima voda na floru i faunu vodotoka.

Za gradnju malih hidroelektrana ne smiju se koristiti područja izvorišta, područja krajobraznih vrijednosti, te zaštićeni dijelovi prirode.“

Županijska skupština Splitsko-dalmatinske županije je na 4. sjednici, održanoj 22. listopada 2013. godine donijela Odluka o donošenju izmjena i dopuna Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 9/13).

Navedenom izmjenom i dopunom članak 160. sada glasi:

„...Odredbama ovog plana projekt izgradnje reverzibilne hidroelektrane Dabar/Vrdovo određuje se kao projekt u istraživanju. Zahvat u prostoru planira se na području općine Hrvace. Osnovni koncept projekta zasniva se na realizaciji gornjeg bazena elektrane na području Vrdova, a postrojenja elektrane u području sjeverno od naselja Dabar. Izgradnjom RHE "Dabar/Vrdovo" potrebno je osigurati slijedeće uvjete :

- veću sigurnost i stabilnost sustava i proizvodnju visokovrijedne vršne energije
- povećanje ukupne proizvodnje energetskeg sustava rijeke Cetine osobito za vrijeme velikih voda

Za realizaciju projekta potrebno je u fazi istraživanja osigurati izradu :

- idejnog rješenja cjelokupnog zahvata
- elaborata energetske učinkovitosti i gospodarske opravdanosti
- studiju prihvatljivosti planiranog zahvata za prirodu...“

Člancima 81. – 113. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17, u daljnjem tekstu: Zakon) propisuje se postupak izrade i donošenja prostornih planova lokalne razine, u ovom slučaju prostornog plana općine.

Nadalje, člankom 107. Zakona određeno je da se prije donošenja prostornog plana uređenja grada, odnosno općine i generalnog urbanističkog plana mora pribaviti mišljenje zavoda za prostorno uređenje županije u pogledu usklađenosti tog plana s

prostornim planom županije, u ovom slučaju Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Splitsko-dalmatinske županije.

Također, člankom 108. Zakona određeno je da se prije donošenja prostornog plana uređenja općine unutar zaštićenog obalnog područja mora, mora pribaviti suglasnost Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja u pogledu usklađenosti s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, što ovdje nije slučaj budući da se Općina Hrvace ne nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora.

Člankom 180. Zakona propisuje se da nadzor nad provedbom Zakona o prostornom uređenju i propisa donesenih na temelju tog Zakona, pa tako i nadzor nad donošenjem prostornih planova, provodi Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja u skladu s planom nadzora kojeg posebnom odlukom donosi ministar te po traženju pravosudnih tijela.

Investitor je zatražio status strateškog projekta za „1. fazu projekta VIS VIVA: reverzibilna hidroelektrana i evakuacioni dalekovod s rasklopištem“, te je Povjerenstvo za procjenu i utvrđivanje prijedloga strateških projekata je na sjednici održanoj 26. rujna 2017. godine donijelo Odluku o uvrštenju projekta „1. faza projekta VIS VIVA: reverzibilna hidroelektrana i evakuacioni dalekovod s rasklopištem“ na Listu strateških projekata.

Eventualna potrebna dodatna obrazloženja u vezi s pitanjem zastupnika dat će dr. sc. Tomislav Ćorić, ministar zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/17-18/299

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 28. studenoga 2017.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primitljeno: 29-11-2017		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/17-01/281	155-1	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
65-17-01	1	

26, 10

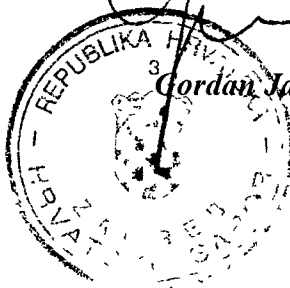
VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

U prilogu dostavljam zastupničko pitanje Ranka Ostojića, zastupnika u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
zastupnik
Ranko Ostojić

Zagreb, 22. studenoga 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 24-11-2017		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/17-18/299	65	
Urudžbeni broj	Pril.	Vrij.
6531-17-01	—	—

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje za mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske

Na temelju članka 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora upućujem zastupničko pitanje za mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

- Da li je Skupština Splitsko-dalmatinske županije izglasala izmjene i dopune Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije temeljem kojeg bi Reverzibilna hidroelektrana Vrdovo bila upisan u članku 160. Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije?

- Ako je, na kojoj sjednici Skupštine Splitsko-dalmatinske županije je to učinjeno i u kojem broju službenog glasnika je to objavljeno?

- Da li je Općina Hrvace nezakonito upisala u Prostorni plan Općine Hrvace projekt tvrtke VisViva o izgradnji Reverzibilna hidroelektrana Vrdovo?

- Da li se planiranom izgradnjom Reverzibilne hidroelektrane radi uskladištenja viška energije iz obnovljivih izvora energije u stvari dovodi u pitanje nacionalna sigurnost Republike Hrvatske s obzirom da bi ona imala mogućnost kontrolirati stabilnost mreže izgrađenih i budućih vjetroelektrana i solarnih elektrana?

- Da li se planiranom izgradnjom ugrožavaju stanovnici Cetinske krajine i ekosustav rijeke Cetine, ali i cijelog cetinskog sliva?

Obrazloženje:

Temeljem saznanja kojima raspolazem Skupština splitsko-dalmatinske županije nikada nije donijela izmjene i dopune Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije, kako se navodi u rješenju Ministarstva gospodarstva i prostornog uređenja, a kojim bi se projekt izgradnje Reverzibilne hidroelektrane unio u isti.

Naime, na stranici Županije su navedene sve izmjene i dopune objavljene u službenom glasniku, ali nigdje nije vidljivo da se mijenja članak 160. i unosi projekt VisViva u Prostorni plan.

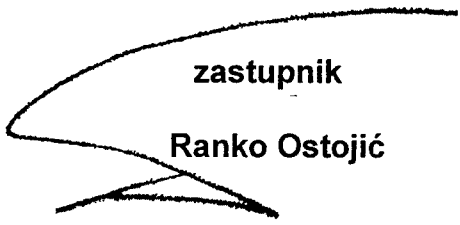
S tim u vezi, Općina Hrvace nije ovlaštena samostalno unositi takve energetske projekte u prostorni plan Općine Hrvace jer se radi o projektima

županijske odnosno državne razine, a na temelju saznanja kojima raspolažem Općina Hrvace je to učinila.

Nadalje, planiranom izgradnjom Reverzibilne hidroelektrane (završetak izgradnje i početak rada RHE Vrdovo predviđa se za 2022. godinu), privatnom vlasniku se omogućuje da kontrolira stabilnost mreže izgrađenih i budućih vjetroelektrana i solarnih elektrana. S obzirom da se njezinom izgradnjom predviđa uspostaviti energetska sigurnost i stabilnost Dalmacije, a što ukazuje na njezinu iznimnu važnost, nije prihvatljivo da ista bude u rukama privatnog vlasnika, jer se time ugrožavaju nacionalni interesi Republike Hrvatske kroz ugrozu elektroenergetskog sustava.

i kao zadnje, velik broj stanovnika Cetinske krajine se oštro protivi projektu Vis Viva, i tvrde da se Studiji utjecaja na okoliš ne treba vjerovati, posebice nakon saznanja da Institut Ruđer Bošković nije uopće radio na istoj, iako se u javnosti upravo ovaj Institut povezivao s izradom studije. Naime, čvrsto stoje uz tvrdnje da bi se temperatura vode u jezeru Peruća mogla drastično povećati, što bi ugrozilo ekosustav rijeke Cetine, ali i cijelog cetinskog sliva, te se time ugrožava život svih stanovnika Cetinske krajine, ali i šire, s obzirom da je Peručko jezero najveći bazen pitke vode u Europi iz kojeg se pitkom vodom opskrbljuje velik broj žitelja Dalmacije.

S obzirom na izneseno, molim Vas odgovore na postavljena pitanja koja su u interesu građana Republike Hrvatske

zastupnik

Ranko Ostojić